

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת וירא תשפ"ד

פני שכינה, דכתיב 'ויאמר ה' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר' וכו'.

קושיית על הלימוד מאברהם אבינו

מקשים העולם, ממי מוכח מהכא דגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה, דלמא שניהם שוים. עוד יש לדקדק, דלמא לעולם אימא לך דהקבלת פני שכינה עדיף, ושאיני הכא דרין אברהם אחר האורחים והניח הקדוש ברוך הוא, משום דפיס ליה שימתין לו עד שיקניס האורחים, ויצא אברהם לקים שתי מצוות, הקבלת פני שכינה והכנסת אורחים, אבל אלולי לא המתין הקדוש ברוך הוא לאברהם, לא היה אברהם מניחו ומכניס האורחים:

הלימוד הוא מומה שנתעכב אברהם בעשיית הסעודה

ונראה לעניות דעתי לישב, דהא ודאי אפשר דלא נסתלק הקדוש ברוך הוא בזאת הראייה, עד שאמר לאברהם מעשה סדום האמור אחר הלויית אברהם לאורחים, ואם כן אמר מעתה השכינה המתניתה לאברהם עד שהכניס האורחים, ולקח הבקר, והכין להם סעודה, והאכילם והשקם, ועל כרחו צריכים לפרש כן, דהרי שום אמירה או שום דבור או שום הפסקה לא יש בין הכנסת אורחים להא דמעשה סדום, כמו שפרש הרב אליהו מזרחי זכרונו לברכה. וכיון דהכי הוא, אם כן קשה על אברהם אבינו, כיון שרין אחר האורחים והכניסם, היה לו לצוות בני ביתו לטפל בעשיית סעודתם, ובקוחא דביני ביני ילך הוא ויקביל פני שכינה, וכשתעלה הסעודה יחזר לשמש האורחים, אלא ודאי מדלא עשה כן, והמתין לו הקדוש ברוך הוא לכל העכבה הזאת, מכאן מוכח שגדול טפול האורחים יותר מהקבלת פני שכינה:

מברר מדוע אי אפשר לומר שגם על העכבה פייס להקב"ה

ואין סברא לומר דעל הכל פייס אברהם להקדוש ברוך הוא, דהינו שימתין לו עד שיקניס האורחים ויתקן להם סעודה ויאכלו וישתו, ואחר כך יחזר ויקבל פני שכינה, דבשלמא על הכנסת שרף לפייסו כדי שלא ילכו האורחים לדרכם, אבל מדהכניסם וברר להם שעל הסעודה הכניסם, ואמרו לו בפיהם 'כן תעשה כאשר דברת' (פסוק ה), בודאי שוב לא יצאו עד שיתקן להם הסעודה, והיה לו להקביל פני שכינה בקוחא דביני ביני, אלא ודאי מדעסק הוא בעצמו בטפול סעודתם, והכניסם הקדוש ברוך הוא על ידו ולא נסתלק, שמע מינה דגדול טפול האורחים יותר מקבלת פני שכינה. וד"ק:

(לבונה זכה פרשת וירא)

ב ט. ממרא, היא משמעה 'מום ראה', וגימטריא 'רפא', לומר שכיין שהיה חוטא היה מום בו, עכשו נתרפא המום. והוא ישוב פתח האהל, פרוש, כיון שתזר בתשובה, יושב כי אם בפתחי אהלה של תורה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. **כחם היום**, כלומר, שתזר בתשובה בעודו בתקפותו, לא עד שהזקין, שזו היא התשובה המקלה (ע"ז י"ט). וזהו **כחם היום**, בעוד חמו בו:

(פיתוחי חותם פרשת וירא)

דריוות בתפילת שחרית

ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רץ וטוב ויתן אל הנער וימחר לעשות אתו (בראשית י"ז). זה רומז לתפלה, שהיה אברהם אבינו עליו השלום רץ לתפלה. ובקר אותיות 'בקר', דאברהם אבינו עליו השלום הוא תקן תפלת שחרית, ובכל בקר ובקר היה רץ לקים התפלה. והיה מקים תפלה בלחש ובחזרה עם הנעים שהיה מניח. והו שאמר **בן בקר** עם הכולל גימטריא 'זה הלחש', רץ גימטריא 'חזרה', וטוב, כלומר זה השוב בעיני השם:

(מחשוף הלבן פרשת וירא)

תפילת הצדיק לא הולכת ריקם

לא אשחית בעבור העשירה (י"ח, לב). ונראה לפי עניות דעתי, דודאי אין הקדוש ברוך הוא מוציא דבר לבטלה, ואין הצדיקים מבקשים רחמים וחוזרים וריקנים בלא כלום, והקדוש ברוך הוא צפה והביט דעתיד לצאת מלוט ומבנותי שתי פרדות טובות, רות המואביה ונעמה העמונית, ולוט אין גידו זכות לנצל, אמר הקדוש ברוך הוא, אני מגלה לאברהם מעשה סדום, והוא יתפלל ויבקש רחמים, ותפלתו ובקשתו תועיל מיהא להציל את לוט.

זה רמזו במה שאמר לו לבסוף (פסוק לב) **לא אשחית בעבור העשירה**, דמצינו דרות שיצתה מלוט היא השלימה החשבון של עשרה צדיקים זה אחר זה בעשרה דורות מפרץ עד דוד. והו שרמזו לו הקדוש ברוך הוא 'לא אשחית בעבור העשירה', דהינו תפלתך הועילה שלא אשחית ללוט 'בעבור העשירה', דהינו העשירה דורות של צדיקים שעתידים להשתלם על ידו. והו אמרו נמי 'העשירה' בה"א הידועה, לרמז על תשלום חשבון הצדיקים, 'העשירה' הידועים שהשלמו על ידי לוט:

(פיתוחי חותם פרשת וירא)

מעלת הכנסת אורחים

ויאמר ה' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר וגו' (בראשית י"ז). גמרא דשבת דף קכ"ז (ע"א) וזה לשונה: אמר רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחים מהקבלת

תשובה בימי הנעורים

וירא אליו ה' באלני ממרא, והוא ישוב פתח האהל וגו'. וישא עיניו וירא וגו'. ויאמר וגו'. יקח נא מעט וגו'. ואקחה פת לחם וגו'. וימחר אברהם וגו'. ויקח המאה וחלב וגו' (בראשית י"ח א-ה). אפשר לרמז הפסוקים האלו בדרך רמז בהקדים מה שאמר רבותינו זכרונם לברכה (ספר הליקוטים תהלים נ טו), דכשאדם חוטא כל המצוות והתורה שעשה, הסטרא אחרא לוקחת אותם, וגם הנפש והרוח והנשמה שיש בו מסתלקים ממנו, וכשתזר בתשובה חוזרים לו. וגם השכינה אינה משגחת בו כשהחוטא, וכשתזר בתשובה השכינה משגחת בו להטיב אליו, וכל המצוות והתורה שלקחה הסטרא אחרא חוזרים אליו:

כל חלק בתורה נמשל לדבר אחר

והנה התורה נקראת מים, ונקראת פת, ונקראת יין וחלב ודבש. ואפשר לומר, דהתורה נחלקת לארבעה, פשט רמז דרוש סוד. כנגד הפשט נקראת מים, כנגד הרמז נקראת לחם, כנגד הדרוש נקראת בשר וקמחא (עירובין כא, ברכות סג), כנגד הסוד נקראת יין וחלב ודבש:

על ידי התשובה חוזרות אליו המצוות שהיו כסטרא אחרא

והנה סמוך לזה בסוף הפרשה אמר (לעיל י"ז כז) 'וכל אנשי ביתו יליד בית ומקנת כסף מאת בן נכר נמלו אתו'. בא לרמז על מי שתזר בתשובה, שמה שלקחה הסטרא אחרא חזר אליו. והנה מצינו שהעושה מצוה נברא ממנה מלאך אחד. והנה גם כן יש מצוות שעושה אדם בגופו, כגון תורה ותפלה, ויש שעושה אותם על ידי מעשה, כגון מצוות הצדקה וכיוצא, ומכלם נבראים מלאכים, וכשהחוטא לוקחת הכל הסטרא אחרא, וכשתזר בתשובה נבראוי הכל חזר לו כבתחלה. זהו שאמר 'וכל אנשי ביתו, הם המלאכים שנבראו על ידי מעשיו הטובים. יליד בית', שנעשו על ידי גופו כגון תורה ותפלה. 'ומקנת כסף', שנעשו על ידי צדקה וגמילות חסדים. וכיון שחטא נטמעו בסטרא אחרא, השתא שתזר בתשובה, כיון שהו מל ונטה, כך המלאכים שנעשו על ידי מצותיו ולקחה הסטרא אחרא עכשו נטלו מסטרא אחרא ונמולו ונטהרו עמו וחזרו אליו. והו 'מאת בן נכר נמלו אתו', כלומר 'מאת בן נכר' שהוא הסטרא אחרא שנטמעו בה, השתא 'נמלו אתו' ונטהרו וחזרו אליו:

וגם השכינה חוזרת להשגיח עליו

וכשתזר בתשובה וחזרו אליו המלאכים, אז וירא אליו ה', השכינה משגחת בו ומטיבה אליו. באלני, דהינו שנתגבר על יצרו וחזר בתשובה, מלשון 'יחסן הוא כאלונים' (עמוס

חידה שבועית:

מה אומר רבינו בזכות איזה עשרה צדיקים ניצול לוט? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתומצת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת פינחס: ה' מלול מבית שמש.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור השלם (ספרד) עם קמחא ייחודית בהוצאת 'עוז והדר'.

